

1.8.1

51b (משנה א') → 53b (סיום הפרק)

Note: this very short chapter presents 7 disputes between ב"ש/ב"ה regarding הלכות around meals.

1. יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא רע אָני ה' עֲשֵׂה כָל אֱלֹהִים יִשְׁעֵיהוּ פֶּרֶק מֵה פֶּסוּק ז'
 2. כי הנה יוצר הרים ובורא רוח ומגיד לאדם מה שחו עשה שחר עיפה ודרך על במתי ארץ ה' אלהי צבאות שמו: עמוס פרק ד פסוק יג
 3. לה אמר האל ה' בורא השמים ונוטיהם רקע הארץ וצאצאיה נתן נשמה לעם עליה ורוח להלכים בה: ישעיהו פרק מב פסוק ה
 4. קרב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון: משלי פרק יד פסוק כח
 5. ארזים לא עממהו בגן אלהים ברושים לא דמו אל סעפתיו וערמנים לא היו כפארתיו כל עץ בגן אלהים לא דמה אליו בגפיו: יחזקאל לא:ח
 6. אם תשקבון בין שפתים קנמי יונה נחפה בכסף ואברותיה בירקרק חרוץ: תהלים פרק סח פסוק יד
 7. והתקדשתם והייתם קדשים כי אני ה' אלהיכם: ויקרא פרק כ פסוק ז

- I קידוש: משנה א'
  - a day, then wine – since the day generates the need for wine
  - b wine, then day – without the wine, there is no קידוש, plus the consideration of תדירות – הלכה
    - i Challenge: this is obvious, as the ה' ב"ה announced בת-קול
      - 1 Answer1: this may have been taught before the בת קול
      - 2 Answer2: follows ר' יהושע (ב"מ נט: ר') who ignores the dictates of a בת קול
    - ii Note: ב"ש delays ברכת היום in order to keep שבת from seeming to be a burden
- II משקים: washing hands before/after pouring cup of wine (case: cup where the backside became טמא via טמא AND no concern that liquid on hands may be טמא from כוס)
  - a wash first – may not use cup with backside טמא AND no concern that liquid on hands may be טמא from כוס
  - b pour wine first – may use cup with backside טמא AND concern that liquid on hands may be טמא from כוס
    - i And: סעודה – no interruption between washing and סעודה
- III שני לטומאה: drying hands – case is a where the table is a שני
  - a put towel on the table –may not use שני
  - b put it in a pillow (on bed where he is reclining) - may use שני; also לחולין מה"ת לחולין
- IV בל תשחית: sweeping up around table and washing מים אחרונים – concern for small pieces of food left over
  - a sweep up first – may use a waiter who is an ע"ה, he may allow good food to be destroyed
  - b wash first – may not use waiter who is ע"ה;
    - i Ruling: follows ב"ש (only time in פרק); alternatively, positions are swapped and הלכה כב"ה
- V ה' משנה: order of ברכות, when a meal is also ending
  - a שברא מאור האש and – ברכת הבדלה, then בשמים, then ברכת המזון, then נר
  - b בורא מאורי האש – and הבדלה, then ברכת המזון, then בשמים, then נר
    - i Note: this all follows ר"מ; but ר' יהודה reads dispute as מזון, then either נר or בשמים, then the other, then הבדלה
      - 1 And: follows הלכה ב"ה as per יהודה – נר, הבדלה – ר' יהודה
      - 2 Re: ברא – all agree that בורא means “did create” as per vv. 1-3 (ברא also means “did create”)
      - 3 dispute: whether there is one light in the flame (מאור) or many lights (מאורי)
- VI ה' משנה: limitations on נר ובשמים for הבדלה
  - a May not use: if belong to pagans, if used for funerary purposes, nor for idolatrous uses
    - i Note: may not say ברכה on נר without first getting benefit from light
- VII ז' משנה: returning to place of eating for ברכת המזון, if someone forgot and left
  - a ב"ש: must return
  - b ב"ה: may say ברכת המזון where he remembers
- VIII ח' משנה: ברכת המזון requiring a יין כוס; if they brought one last cup of wine before ברכת המזון
  - a say בפה"ג on wine, then ברכת המזון (איינה טעונה כוס)
  - b say ברכת המזון on that cup
    - i Addendum: we may answer to a ישראל's blessing without hearing all of it
    - ii But: we may not answer to a ית' blessing unless we hear the whole thing